

Số: 05/2025/QĐST-DS

Đồng Nai, ngày 20 tháng 8 năm 2025.

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

V/v “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 2 - ĐỒNG NAI

- Thành phần giải Quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Đào Minh Hoàng.

- Thư ký phiên họp: Bà Vũ Thùy Linh - Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân khu vực 2 – Đồng Nai.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 2 – Đồng Nai tham gia phiên họp: Ông Lê Viết Xuân - Kiểm sát viên.

Ngày 20 tháng 8 năm 2025, tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 2 – Đồng Nai mở phiên họp sơ thẩm công khai giải Quyết việc dân sự thụ lý số 66/2025/TLST-DS ngày 26 tháng 02 năm 2025 về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải Quyết việc dân sự số 66/2025/QĐST-DS ngày 11 tháng 8 năm 2025 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải Quyết việc dân sự: Bà Vũ Thị Q, sinh năm 1956.

Căn cước công dân số: 034156006382. Ngày cấp: 10/4/2021. Nơi cấp: Cục Cảnh sát Quản lý hành chính về Trật tự xã hội.

Địa chỉ: Tổ 1, Ấp 5, xã A, huyện L, tỉnh Đồng Nai (nay là: 66, Tổ 1, Ấp 5, xã An Phước, tỉnh Đồng Nai).

Người đại diện theo ủy Qền: Ông Nguyễn Đăng T, sinh năm 1979.

Địa chỉ: Tổ 6, Ấp 5, xã A, huyện L, tỉnh Đồng Nai (nay là: Tổ 6, Ấp 5, xã A, huyện L, tỉnh Đồng Nai) (theo văn bản ủy Qền ngày 20/01/2025) (có mặt).

- Người có Qền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông Phạm C, sinh năm 1945.

Căn cước công dân số: 034045007427. Ngày cấp: 08/9/2022. Nơi cấp: Cục Cảnh sát Quản lý hành chính về Trật tự xã hội.

Địa chỉ: Tổ 1, Ấp 5, xã A, huyện L, tỉnh Đồng Nai (nay là: Tổ 1, Ấp 5, xã An Phước, tỉnh Đồng Nai) (có mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Theo đơn yêu cầu giải Quyết việc dân sự ngày 21/01/2025, ngày 11/02/2025, bản tự khai ngày 14/3/2025 và tại phiên họp, người yêu cầu giải Quyết việc dân sự bà Vũ Thị Q do ông Nguyễn Đăng T đại diện theo ủy Qền trình bày:

Bà Vũ Thị Q, sinh năm 1956 và ông Phạm Văn C, sinh năm 1945 là vợ chồng, đăng ký kết hôn tại Ủy ban nhân dân xã L, huyện K, tỉnh Thái Bình (nay là xã L, tỉnh Hưng Yên), hiện đang C trú tại tổ 1, ấp 5, xã A, tỉnh Đồng Nai.

Năm 2021, do tuổi cao, sức yếu và bị bệnh nên ông C không thể tự chăm sóc bản thân được mà chủ yếu do bà Q chăm sóc.

Năm 2023, bà Q đưa ông C đi giám định tại Hội đồng giám định y khoa tỉnh Đồng Nai kết luận ông C là người khuyết tật, dạng khuyết tật là khuyết tật nhìn + trí tuệ, mức độ đặc biệt nặng. Hiện nay, ông C không đi đứng được, nằm một chỗ, không kiểm soát được việc ăn uống, vệ sinh cá nhân, thường xuyên lên cơn giận dữ, không nhận biết được người thân, hằng ngày mọi hoạt động đều do bà Q chăm sóc.

Nay bà Vũ Thị Q yêu cầu tuyên bố ông Phạm C, sinh năm 1945 mất năng lực hành vi dân sự.

- Người có Quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Phạm C đã được triệu tập nhưng vắng mặt, không có ý kiến trình bày.

- Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 2 – Đồng Nai tại phiên họp:

Về quan hệ pháp luật, thẩm Qền, thời hiệu, việc xác định tư cách pháp lý và mối quan hệ giữa những người tham gia tố tụng, thu thập chứng cứ, thời hạn chuẩn bị phiên họp, Quyết định mở phiên họp, thời hạn gửi hồ sơ cho Viện kiểm sát nghiên cứu, cấp, tổng đạt các văn bản tố tụng cho người tham gia tố tụng đều được Thẩm phán thực hiện đúng theo Q định của pháp luật.

Về nội dung: Bà Vũ Thị Q và ông Phạm C là vợ chồng có đăng ký kết hôn tại Ủy ban nhân dân xã Lê Lợi, huyện Kiến Xương, tỉnh Thái Bình (nay là xã Lê Lợi, tỉnh Hưng Yên). Năm 2021, ông C bị bệnh, không còn khả năng tự chăm sóc bản thân. Hiện nay, ông C nằm một chỗ, không đi đứng được, không kiểm soát được việc ăn uống, vệ sinh cá nhân, thường xuyên lên cơn giận dữ, không nhận biết được người thân, hằng ngày mọi hoạt động đều do bà Q chăm sóc. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 201/KL-VPYTW ngày 07/8/2025 của Viện Pháp y tâm thần trung ương Biên Hòa kết luận: “*Tại thời điểm giám định đối tượng Phạm C bị bệnh: mất trí trong bệnh mạch máu. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992, bệnh có mã số F01. Mất trí mức độ nặng. Hiện nay, đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi*”. Do đó, yêu cầu của bà Q về việc tuyên bố ông C mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ chấp nhận. Đề nghị Tòa án áp dụng Điều 370, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự và Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015 chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Q đối với ông C.

Kiến nghị khác: Không.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 2 – Đồng Nai nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

Bà Vũ Thị Q yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Phạm C mất năng lực hành vi dân sự nên xác định quan hệ pháp luật của việc dân sự là “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Q định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự là ông Phạm C có nơi C trú tại tổ 1, ấp 5, xã A, huyện L, tỉnh Đồng Nai (nay là tổ 1, ấp 5, xã An Phước, tỉnh Đồng Nai) nên việc dân sự thuộc thẩm Qền giải Qết của Tòa án nhân dân khu vực 2 – Đồng Nai (trước đây là Tòa án nhân dân huyện Long Thành, tỉnh Đồng Nai) theo Q định tại điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Nghị Qết số 81/2025/UBTVQH15 ngày 27 tháng 6 năm 2025 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Nghị Qết số 01/2025/NQ-HĐTP ngày 27 tháng 6 năm 2025 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao.

Người có Qền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Phạm C đã được Tòa án triệu tập hợp lệ nhưng vắng mặt. Xét thấy, sự vắng mặt của ông C không ảnh hưởng đến việc giải Qết việc dân sự nên căn cứ vào Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành mở phiên họp vắng mặt ông C.

[2] Về nội dung:

Bà Vũ Thị Q và ông Phạm Văn C là vợ chồng, có đăng ký kết hôn năm 1987 tại Ủy ban nhân dân xã Lê Lợi, huyện Kiến Xương, tỉnh Thái Bình (nay là xã Lê Lợi, tỉnh Hưng Yên), hiện đang C trú tại tổ 1, ấp 5, xã An Phước, tỉnh Đồng Nai. Năm 2021, ông C bị bệnh, sức khỏe suy yếu, không thể tự chăm sóc bản thân được, phải cần sự chăm sóc của bà Q. Đến năm 2023, bà Q đưa ông C đi giám định tại Hội đồng giám định y khoa tỉnh Đồng Nai. Theo Biên bản giám định y khoa số 322/2023/GĐYK-NKT ngày 11/01/2023 của Hội đồng giám định y khoa – Sở Y tế tỉnh Đồng Nai kết luận ông C là người khuyết tật nhìn và trí tuệ, mức độ đặc biệt nặng. Theo bà Q và người đại diện theo ủy Qền của bà Q trình bày hiện nay, ông C nằm một chỗ, không đi đứng được, không kiểm soát được việc ăn uống, vệ sinh cá nhân, thường xuyên lên cơn giận dữ, không nhận biết được người thân, hằng ngày mọi hoạt động đều do bà Q chăm sóc.

Trong quá trình giải Qết việc dân sự, căn cứ đơn đề nghị trưng cầu giám định của ông T (người đại diện theo ủy Qền của bà Q), Tòa án đã ra Qết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với ông Phạm C để xác định năng lực hành vi dân sự đối với ông C. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 201/KL-VPYTW ngày 07/8/2025 của Viện Pháp y tâm thần trung ương Biên Hòa kết luận: *“Tại thời điểm giám định đối tượng Phạm C bị bệnh: mất trí trong bệnh mạch máu. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992, bệnh có mã số F01. Mất trí mức độ nặng. Hiện nay, đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi”*.

Như vậy, đã có đủ cơ sở kết luận ông Phạm C mất năng lực hành vi dân sự theo Q định tại Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015.

Từ những phân tích trên, có căn cứ chấp nhận yêu cầu của bà Vũ Thị Q về việc: “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” đối với ông Phạm C.

[3] Về lệ phí sơ thẩm giải Qết việc dân sự: Bà Vũ Thị Q thuộc trường hợp được miễn nộp tạm ứng lệ phí, lệ phí Tòa án.

[4] Ý kiến của Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 2 – Đồng Nai là phù hợp với nhận định của Tòa án nên ghi nhận.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39, Điều 149, 361, 367, 370, 372, 376, 377 và 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

Căn cứ Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015;

Căn cứ Nghị Quyết số 81/2025/UBTVQH15 ngày 27 tháng 6 năm 2025 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội;

Căn cứ Nghị Quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội Q định về mức thu, miễn, giảm, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

Căn cứ Nghị Quyết số 01/2025/NQ-HĐTP ngày 27 tháng 6 năm 2025 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Vũ Thị Q về việc: “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” đối với ông Phạm C.

Tuyên bố ông Phạm C, sinh năm 1945. Nơi C trú: Tổ 1, Ấp 5, xã A, huyện L, tỉnh Đồng Nai (nay là: Tổ 1, Ấp 5, xã An Phước, tỉnh Đồng Nai) bị mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải Quyết việc dân sự: Bà Vũ Thị Q thuộc trường hợp được miễn nộp tạm ứng lệ phí, lệ phí Tòa án.

3. Qền kháng cáo, kháng nghị: Bà Vũ Thị Q, ông Nguyễn Đăng T có Qền kháng cáo Quyết định giải Quyết việc dân sự trong thời hạn 10 (mười) ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định. Ông Phạm C có Qền kháng cáo Quyết định giải Quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận Quyết định hoặc Quyết định được niêm yết theo Q định của pháp luật.

Viện kiểm sát cùng cấp có Qền kháng nghị Quyết định giải Quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có Qền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

Nơi nhận:

- VKSND khu vực 2 – Đồng Nai;
- Phòng THADS khu vực 2 – Đồng Nai;
- Dương sự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỢP

Đào Minh Hoàng